

pe Gheorghe Constantin și G. Jitan să găsească ingenioase și savuroase detalii care atestă frăția spiritului galic cu hazul neaș românesc în Prețioasele ridicule.

Chiar atunci când e vizată atingerea universalului (esteticul fiind domeniul celei mai largi circulații a ideilor pe plan mondial) aceasta se produce prin structurarea datelor particulare într-o complexă, corespunzând cu consecvență unei filozofii proprii, unei gândiri artistice neconfundabile chiar dacă în condiții similare pot apărea fenomene de paralelism.

Agglomerind elementele decorative somptuoase heteroclite și fastuoase, costume atemporale, îmbrăcate pe figurație de manechine, A. Cristea și Georgeta Itgan obțin imaginea sclerozării iluzionismului și dezumanizării clasei exploatatoare dintotdeauna și de pretutindeni în piesa Moartea guvernatorului.

Cu alte mijloace dar în cadrul aceleiași orientări D. Georgescu creează pentru „Ondine” un univers oniric cu o mare bogăție de semnificații.

Rădăcinile etnice care ar fi orientat pe un creator german spre o redare expresionistă, sau pe unul francez spre explorarea rafinată a suprarealismului și absurdului, fac ca spectacolele menționate să rămână legate printr-o anumită raportare la scara umană, printr-un efort de echilibru și claritate, de o înțelegere specific românească a fenomenelor.

M-am rezumat la exemple din producția recentă (deși ele s-ar putea îmbogăți retrospectiv într-o măsură care ar depăși spațiul de care putem dispune) pentru a arăta că în stadiul actual de dezvoltare a culturilor teatrale, scenografia de teatru T.V. românească dezvoltă o metodă conștientă de importanța epistemologică și educativă a artei, reflectând în aria vieții noastre teatrale, cerințele epocii, înțelegerea faptului că fiecare popor nu poate intra în zona perenă a valorilor universale decît prin propria sa poartă, rămînîndu-și fidel sie însuși.

Elena Forțu

CRONICA T. V.

Teatrul de televiziune, spre deosebire de celelalte teatre, spre deosebire de spectatori și de cronicari, nu ia niciodată vacanță. Plouă, ninge, dogorește soarele, pleacă lumea în concediu, pleacă actorii în turnee, teatrul TV e la post. Mai exact, pe post. De la finele stagiunii trecute și pînă la deschiderea stagiunii în curs, teatrul televiziunii a fost, cu pauze mai mari sau mai mici, cu spectacole mai mari sau mai mici, prezent în emisie. Un număr de piese și de scenarii dedicate luptei comuniștilor în anii ilegalității, precum și unor episoade ale insurecției naționale armate au celebrat cuviincios istoricul jubileu. Am reținut pentru unele calități de text și pentru incontestabile calități de spectacol: *Ziarul de dimineață* de Valentin Munteanu, regia Petre Sava Băleanu, *La Colorado lîngă stele* de Doru Moțoc, regia Cornel Todea, *La porțile Severinului*, după romanul lui Ion Grecea, în dramatizarea lui Dan Tărchilă și în regia Letiției Popa, *Pentru ca milioane de candelabre* de Dan Costescu și Val. Moldoveanu, regia Lucian Mardare, *Las la o parte gustul straniu pentru titluri agresiv poetizante și fără acoperire în idee („La Colorado lîngă stele”, „Pentru ca milioane de candelabre”)* și observ onestitatea acestor piese, care încearcă să povestească, să evoce, fără pretenții dar nu fără o anumită emoție, momente de viață și de luptă a comuniștilor. Observ, de asemenea, valoarea interpretării actoricești datorată Irinei Răchițeanu, Leopoldinei Bălănuță, Valeriei Seciu, lui Vasile Nițulescu, Dan Nuțu, Ion Marinescu, Mircea Anghelescu. Una peste alta, cu cîteva portrete sigure create de Dan Nuțu în spectacolul lui Cornel Todea, de Leopoldina Bălănuță în spectacolul Letiției Popa, de Valeria Seciu în spectacolul lui Lucian Mardare, de Ion Marinescu în spectacolul lui Petre Sava Băleanu, cu un dialog mai discret și mai funcțional decît în alte piese de acest tip, televiziunea a parcurs onorabil această stagiune de vară.

De curînd, a intrat și teatrul TV în programul, să-i spunem astfel, de rutină. Un moment notabil, de teatru autentic l-a constituit o nouă emisiune de istorie a comediei, privind de data aceasta Renașterea franceză și germană, cu momente inspirat alese din Jean de la Taille, Larivé și Hans Sachs, în regia de recunoscută rigoare profesională a lui Petre Sava Băleanu și în interpretarea a trei bune echipe de actori, dintre care s-au remarcat printr-un comic dens, de mare efect scenic și telegenic: Virgil Ogășanu, Tamara Buciuceanu, Corado Negreanu, George Mihăiță, Ileana Stana Ionescu, Ion Siminie, Marian Hudac, Mihai Mereuță.

Dar stagiunea este abia la început...